

Людмила ТЕПТЮК

кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та права Черкаського державного технологічного університету, бульвар Шевченка, 460, м. Черкаси, Україна, індекс 18006 (zhytska@ukr.net)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1232-9535>

Бібліографічний опис статті: Тептюк, Л. (2024). Сучасна українська історіографія з історії села Медведівка Черкаського району Черкаської області. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія*, 15(57). 143–150. doi: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.15/57.16>

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ З ІСТОРІЇ СЕЛА МЕДВЕДІВКА ЧЕРКАСЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Анотація. Метою статті є вивчення історіографічного доробку з історії с. Медведівка Черкаського району Черкаської області. **Методологія дослідження.** У науковому дослідженні використано загальнонаукові методи дослідження, а саме: історико-порівняльний, історико-типологічний, історико-системний та метод структурно-функціонального аналізу. Історико-генетичний метод спрямований на аналіз динаміки історичних процесів. Він дозволяє виявляти їх причинно-наслідкові зв'язки і закономірності історичного розвитку. Історико-типологічний метод є засобом виявлення загальних рис у просторових групах історичних подій і явищ і виділення однорідних стадій у неперервно-часовому їх розвитку. Структурно-функціональний метод полягає у вивченні її не як такої, що складається з окремих властивостей, а як якісно цілісної системи, що має комплекс власних рис, посідає певне місце і відіграє певну роль у визначенні елементів системи, а також їх головних ознак. Він дозволяє виявити зв'язки системи з навколишнім світом, властивості навколишнього середовища, які визначають природу досліджуваної системи.

Наукова новизна полягає у тому, що у статті вперше охарактеризовано історіографічний матеріал з історії невеликого села Медведівка Черкаського району Черкаської області. Краєзнавчі дослідження відіграють важливу роль для опису загальноісторичного процесу, аналізу економічних, політичних, культурних явищ.

У статті висвітлюється історіографія регіональної історії с. Медведівка Черкаського району Черкаської області. Регіональна історія є невід'ємною частиною історії України.

Село Медведівка розташоване у мальовничому та героїчному краї – Чигиринщині. У статті розкрито непросту історію села та походження його назви. В наш час до Медведівської сільської територіальної громади входять села: Головівка, Деменці, Зам'ятниця, Івківці, Медведівка, Мельники, Худоліївка та селища Буда і Скелівка. Нині кількість населення села Медведівка – понад 1300 осіб

Проаналізовано останні дослідження і публікації з такої теми. Зокрема, праці відомих істориків Ю. Мицика, Н. Кукси, Я. Діденко, В. Лазуренка, О. Пашиковського, Н. Лавріненка, М. Сиволапа, О. Ластовської та ін.

У статті розглянута праця відомого дослідника Чигиринщини Валентина Лазуренка. У своїй книжці «Історія Чигиринщини (з найдавніших часів до сьогодення)» автор особливу увагу приділив історичним подіям ХХ століття: Холодноярській та Чигиринській республікам 1918–1921 років, голодомору 1932–1933 років, політичним репресіям 1937–1939 років, показав трагічні події часів Другої світової війни 1941–1945 років, повоєнну відбудову народного господарства району. Завершальна частина розглядає сучасні політичні, економічні та національно-культурні процеси краю.

Загалом вказане дослідження містить цінний історичний матеріал з актуальними та важливими авторськими характеристиками, фаховий аналіз політичних, суспільних, економічних особливостей розвитку району.

Актуальною є робота Юрія Мицика «Чигирин – гетьманська столиця», в якій він узагальнив дослідження з історії гетьманської столиці – Чигирини, з яким пов'язані часи Національно-визвольної війни українського народу 1648–1658 років, часи Руїни та Гайдамацького руху. Автор подав історію

Чигиринського полку та низки населених пунктів на його території (Суботова, Медведівки та ін.). Праця ґрунтується як на опублікованих, так і на архівних джерелах, проливає світло на незнані сторінки історичного минулого та охоплює період з давніх часів до XIX століття.

У роботі Наталії Кукси та Яніни Діденко «Наддніпрянська минушина XVIII–XX століття» розповідається про історію та пам'ятки краю крізь призму бачення сучасників – видатних учених – істориків, письменників, поетів, художників та громадських діячів XVIII–XX століть.

У дослідженні характеризуються наукові напрацювання з указаної теми історика Назара Лавріненка, а саме: з історії Медведівського Миколаївського монастиря «Медведівський Миколаївський монастир: від перших згадок до XXI ст.», огляд історіографії з указаної теми, заснування щорічної Учнівської наукової краєзнавчої конференції «Залізнякаві читання», яка вперше відбулася у 2009 році. Конференція має неабияке значення для розвитку історичних досліджень цього району, має на меті залучити молодь до науково-дослідної роботи, культивувати почуття патріотизму та гордості за свій край. За результатами конференції видається збірник.

Висновки. На сучасному етапі розвитку історичної науки вкрай важливим є дослідження історії рідного краю. Адже народ, який знає та шанує власну історію, непереможний. Сторінок історії с. Медведівки прямо або опосередковано торкнулися відомі вчені сучасності, такі як: В. Лазуренко, Н. Кукса, Н. Лавріненко, Ю. Мицик та ін. Науковий доробок цих дослідників дає можливість прослідкувати історичні події, які відбувалися на території вказаного населеного пункту від давніх часів до сьогодення, та простежити етнографічні та архітектурні особливості краю, виховати патріотизм на національну гордість у молодого покоління.

Ключові слова: історіографія, село Медведівка, дослідники, публікації, статті, краєзнавство.

Lюдмила ТЕПТЮК

PhD (History), Associate Professor at the Department of History and Law, Cherkasy state technological university, 460 Shevchenko boulevard, Cherkasy, Ukraine, postal code 18006 (zhytska@ukr.net)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1232-9535>

To cite this article: Teptiuk, L. (2024). Suchasna ukrainska istoriografia z istorii sela Medvedivka Cherkaskoho raionu Cherkaskoi oblasti [Modern Ukrainian historiography on the history of Medvedivka village, Cherkasy district, Cherkasy region]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriya Istoriiia – Problems of Humanities. History Series: a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*, 15(57). 143–150. doi: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.15/57.16> [in Ukrainian].

MODERN UKRAINIAN HISTORIOGRAPHY ON THE HISTORY OF MEDVEDIVKA VILLAGE, CHERKASKY DISTRICT, CHERKASKY REGION

Summary. *The purpose of this article is to study the historiographical works on the history of the village of Medvedivka, Cherkasy district, Cherkasy region. Research methodology.* The scientific study employed general scientific research methods, namely: historical-comparative, historical-typological, historical-systematic, and the method of structural-functional analysis. The historical-genetic method is focused on analyzing the dynamics of historical processes. It allows for identifying their causal relationships and patterns of historical development. The historical-typological method is a means of identifying common features in spatial groups of historical events and phenomena and distinguishing homogeneous stages in their continuous temporal development. The structural-functional method involves studying it not as a set of separate properties but as a qualitatively integral system with a complex of its own characteristics, occupying a certain place and playing a specific role in determining the system's element connections and their main features. It enables the identification of system connections with the surrounding world, the properties of the environment that determine the nature of the studied system.

The scientific novelty lies in the fact that the article characterizes for the first time the historiographical material on the history of the small village of Medvedivka, Cherkasy district, Cherkasy region. Local history research plays an important role in describing the general historical process, analyzing economic, political, and cultural phenomena.

The article highlights the historiography of the regional history of the village of Medvedivka, Cherkasy district, Cherkasy region. Regional history is an integral part of the history of Ukraine.

The village of Medvedivka is located in the picturesque and heroic land of Chyhyryn. The article reveals the complex history of the village and the origin of its name. Currently, the Medvedivka rural territorial community

includes villages: Holovkivka, Dementsi, Zamyatnytsia, Ivkivtsi, Medvedivka, Melnyky, Khudoliivka, and the settlements of Buda and Skelivka. Currently, the population of the village of Medvedivka is over 1300 people.

The latest research and publications on this topic are analyzed. In particular, the works of well-known historians Y. Mytsyk, N. Kuksa, Y. Didenko, V. Lazurenko, O. Pashkovskiy, N. Lavrinenko, M. Sivolap, O. Lastovska and others.

The article discusses the work of the well-known researcher of Chyhyrynshchyna Valentyn Lazurenko. In his book "History of Chyhyrynshchyna (from the earliest times to the present day)", the author pays special attention to the historical events of the 20th century: the Kholodny Yar and Chyhyryn Republics of 1918–1921, the Holodomor of 1932–1933, political repressions of 1937–1939, tragic events of the Second World War 1941–1945, and post-war reconstruction of the regional economy. The final part considers the modern political, economic, and national-cultural processes of the region.

Overall, the mentioned research contains valuable historical material with relevant and important authorial characteristics, professional analysis of political, social, and economic features of the region's development.

Yuriy Mytsyk's work "Chyhyryn – the Hetman's Capital" is current, in which he summarized research on the history of the Hetman's capital – Chyhyryn, associated with the times of the National Liberation War of the Ukrainian people 1648–1658, the Ruin period, and the Haidamaka movement. The author presents the history of the Chyhyryn Regiment and a number of settlements on its territory (Subotiv, Medvedivka, etc.). The work is based on both published and archival sources, shedding light on unknown pages of historical past and covering the period from ancient times to the 19th century.

In the work of Nataliya Kuksa and Yanina Didenko "The past of Naddniprovska region of the XVIII–XX centuries", the history and landmarks of the region are told through the prism of the contemporaries' vision – prominent scientists, historians, writers, poets, artists, and public figures of the XVIII–XX centuries.

The study characterizes the scientific developments on the indicated topic of the historian Nazar Lavrinenko, namely: the history of the Medvedivka Mykolaiv Monastery "Medvedivka Mykolaiv Monastery: from the first mentions to the 21st century", an overview of historiography on the topic, founding of the annual Student Scientific Local History Conference "Zaliznyak Readings", which first took place in 2009. The conference is significant for the development of historical research in this area, aims to involve youth in scientific research, cultivate a sense of patriotism and pride in their land. A collection is published based on the conference results.

Conclusions. *At the current stage of historical science development, the study of local history is extremely important. After all, a nation that knows and respects its own history is invincible. Pages of the history of the village of Medvedivka were directly or indirectly touched upon by well-known contemporary scientists such as V. Lazurenko, N. Kuksa, N. Lavrinenko, Y. Mytsyk, and others. The scientific work of these researchers allows tracing historical events that took place in the territory of the specified settlement from ancient times to the present and tracking the ethnographic and architectural features of the region, cultivating patriotism and national pride in the younger generation.*

Key words: *historiography, village Medvedivka, researchers, publications, articles, local history.*

Постановка проблеми. Регіональна історія становить невід'ємну частину історії України. А знання історії рідного краю – це обов'язок кожної свідомої людини. Немає ріднішого місця, ніж те, де народився, зростав, формувався як особистість. Історія кожного маленького села та містечка – це історія нашої держави.

Таким визначальним місцем є рідне с. Медведівка, яке розташоване у мальовничому та героїчному краї – Чигиринщині. Село має непросту історію. Звернемо увагу на версіях походження назви села. Їх існує декілька. Одна з них говорить, що у сиву давнину мисливці полювали на березі річки велику ведмедицю і цю річку назвали Ведмедка, Ведмедичка. Тому і поселення, яке виникло на березі річки, отримало назву Ведмедівка, а згодом Медведівка.

Завдяки вдалому географічному розташуванню с. Медведівка дуже швидко заселилося і стало міцною твердиною на Чигиринщині. В часи Національно-визвольної боротьби українського народу під проводом Богдана Хмельницького Медведівка стає сотенним містечком Чигиринського полку, в якій споруджено міцну фортецю.

У 1659 році с. Медведівка отримало Магдебурзьке право, а згодом стало волосним містечком, в якому було 5 православних храмів, костел та синагога і проживало більше 6000 мешканців.

У 1700-ті роки історія Медведівки пов'язана з гайдамацьким рухом та «Коліївщиною», яку очолив наш земляк Максим Залізник. Наприкінці 1800-их років медведівчани брали активну

участь у селянських виступах під назвою «Чигиринська змова» і за участь у них багатьох з них заслано до Сибіру.

У роки національно-визвольної боротьби, яка розгорнулася в Холодному Яру, медведівчани не пасли задніх, і була створена сотня полку Гайдамаків Холодного Яру.

У 1920–30-ті роки с. Медведівка було районним центром, але це не врятувало його від Голодомору. Не оминула с. Медведівку і Друга світова війна, на фронтах якої загинуло більше 300 односельців, багато людей було вивезено до Німеччини на важкі роботи.

Довгий час до Медведівської сільської ради входили чотири населені пункти – Медведівка, Івківці, Зам'ятниця, Деменці і вони становили основу колгоспу ім. Куйбишева.

У наш час до Медведівської сільської територіальної громади входять села: Головківка, Деменці, Зам'ятниця, Івківці, Медведівка, Мельники, Худоліївка та селища Буда і Скелівка.

Нині кількість населення села Медведівка – понад 1300 осіб (Історична довідка, 2024).

Аналіз досліджень. Історія села Медведівка дотично або опосередковано стала предметом дослідження таких науковців: Ю. Мицика (Мицик, 2007, 2012), Н. Кукси, Я. Діденко (Кукса, Діденко, 2018), В. Лазуренка (Лазуренко, 2004), О. Пашковського (Пашковський, 2010), Н. Лавріненка (Лавріненко, 2008, 2010), М. Сиволапа (Лавріненко, Кукса, Сиволап, 2012), О. Ластовської (Ластовська, 2006) та ін.

Метою статті є вивчення історіографічного доробку з історії с. Медведівка Черкаського району Черкаської області.

Виклад основного матеріалу. Проаналізувавши деякі з них, хотілося б звернути увагу на працю відомого дослідника Чигиринщини Валентина Лазуренка. У своїй книжці «Історія Чигиринщини (з найдавніших часів до сьогодення)» автор особливу увагу приділив історичним подіям ХХ століття: Холодноярській та Чигиринській республікам 1918–1921 років, голодомору 1932–1933 років, політичним репресіям 1937–1939 років, показав трагічні події часів Другої світової війни 1941–1945 років, повоєнну відбудову народного господарства району. Завершальна частина розглядає сучасні політичні, економічні та національно-культурні процеси краю.

Красзнавець описав події Коліївщини на території с. Медведівка і сусідніх сіл та зазначив, що один з керівників Коліївщини Максим Залізник народився у цьому селі. Пам'ятник Максиму Залізнику з 1993 року встановлений у с. Медведівці до 225-ї річниці Коліївщини (скульптор А. Кравченко, архітектор Л. Кондрацький).

З книжки можна дізнатися про період Першої світової війни, радянської влади, Другої світової війни у селі Медведівка. Перша світова війна 1914–1918 років збільшила, як і у всіх селах Чигиринського повіту, скруту жителів села. Постійні реквізиції коней, худоби, возів, упряжі й продовольства для потреб армії озлобляли людей, посилювали антивоєнні настрої. Радянська влада у Медведівці була встановлена у січні 1918 року. Та проіснувала ця влада у селі недовго. У березні 1918 року Медведівку окупували австро-німецькі війська. Проте 25 січня 1919 року радянська влада у Медведівці відновилась. У вересні 1920 року тут уперше організували комсомольський осередок, а 11 квітня 1923 року постановою Київського губвиконкому було створено Медведівський район у складі Черкаського округу.

У с. Медведівка німецько-фашистські загарбники вдерлися 25 серпня 1941 року. Віднині медведівчани, як кріпаки, під наглядом старости повинні були працювати у так званому «громадському дворі». Тих, хто не хотів працювати, фашисти відправляли на каторгу до Німеччини. 8 січня 1944 року Медведівку було звільнено.

Також у книзі описано життя Медведівки у повоєнні роки та в роки відлиги. У повоєнні роки 30 вчителів Медведівської середньої школи навчали понад 300 учнів. У 1956 році було відбудоване і переобладнане приміщення Медведівської середньої школи, споруджено 2 гуртожитки для учнів віддалених сіл, майстерню. У 80-х роках у с. Медведівка було збудовано нове приміщення середньої школи.

У 50–80-ті роки також спостерігалось покращення матеріального життя медведівчан. Тут запрацював хлібозавод потужністю 10–12 тонн виробів за зміну. Населення обслуговувала

кравецька і шевська майстерні, пошта, перукарня, готель, ресторан і три їдальні, 9 магазинів, комунгосп, який виконував замовлення з ремонту приміщень, будівництва різних споруд та ін. Село було повністю електрифіковане та радіофіковане, мало автобусне сполучення з Черкасами, Чигирином, Олександрівкою та навколишніми селами. Зазнала розширення та переобладнань Медведівська лікарня. У ній на той час діяв стаціонар на 50 ліжок, рентгенівський і стоматологічний кабінети, операційна, здійснював виїзди автомобіль швидкої допомоги.

І нарешті, автор зосередив увагу на стані освіти краю у роки незалежності України. У с. Медведівка працює школа з диференційованим навчанням. Цей метод активізує розумову та пізнавальну діяльність учнів (Лазуренко, 2004).

Загалом вказане дослідження містить цінний історичний матеріал з актуальними та важливими авторськими характеристиками, фаховий аналіз політичних, суспільних, економічних особливостей розвитку району.

Актуальною є робота Юрія Мицика «Чигирин – гетьманська столиця», в якій він узагальнив дослідження з історії гетьманської столиці – Чигирин, з яким пов'язані часи Національно-визвольної війни українського народу 1648–1658 років, часи Руїни та Гайдамацького руху. Автор подає історію Чигиринського полку та низки населених пунктів на його території (Суботова, Медведівки та ін.). Праця ґрунтується як на опублікованих, так і на архівних джерелах, проливає світло на незнані сторінки історичного минулого та охоплює період з давніх часів до XIX століття.

Провідне місце у книзі присвячено історії с. Медведівка. Автор описує історію заснування та походження назви, зокрема, що Медведівку нібито заснував покозачений татарин, який прийняв християнство. Його звали Аю, тобто Ведмідь (Медвідь) (тут пригадується «Аюдаг» у Криму, тобто «Ведмідь-гора»), отже, засноване ним містечко стало називатися Медведівкою. Він описував можливість перейменування з Медведівки у Данилів або Данилоград, але ця назва не прижилася.

Дослідник вказує, що у сеймовій постанові Речі Посполитої 1607 року «Про українські міста», ухваленій, щоб принаймні частково приборкати «сваволю» українських козаків та міщан, у числі значних козацьких міст тодішнього Київського воєводства згадується Чигирин разом з Корсунем, Стеблевим і Даниловим, тобто Медведівкою. Люстрація королівщин 1616 року свідчить, що Данилів (Медведівка) нараховував 280 козацьких домів і 20 домів тих, хто виконував «послушення», жителі мали звільнення від податків. 26 листопада 1656 року Юрій Хмельницький у Медведівці видав два оборонні універсали грецьким купцям.

Юрій Мицик описує титулування Дорошенка як гетьмана «його королівської милості». У цьому статусі в березні 1666 року він і видав у Медведівці універсал про взяття під свою оборону Лебединського монастиря (Мицик, 2007).

Книга Юрія Мицика містить цікаві додатки: списки чигиринської старшини, уривки з мемуарних творів, записок та щоденників Павла Алеппського, Евлія Челебі, Ієроніма Піночі, листи високопосадовців Речі Посполитої. Книга дає змогу сформулювати чітке уявлення про функціонування однієї з чотирьох гетьманських резиденцій козацької держави. Ця праця відомого українського історика є важливим джерелом не лише для фахівців, а й пізнавальним твором для широкого кола поціновувачів вітчизняної історії (Щербак, 2007).

Отже, дослідження Юрія Мицика присвячене історії однієї з резиденцій гетьманів України – Чигирину, воно окреслює важливі сторінки історії цього краю (зокрема, с. Медведівка) та насичене важливими архівними джерелами.

Юрій Мицик перевидав книгу 2021 року «Чигирин – гетьманська столиця». Це доповнене узагальнююче видання з історії гетьманської столиці, яке висвітлює події з давніх часів до XIX століття. Тут описуються події Національно-визвольної війни українського народу 1648–1658 рр., Руїни та Гайдамацького руху (Мицик, 2021).

У роботі Наталії Кукси та Яніни Діденко «Наддніпряньська минувшина XVIII–XX століття» розповідається про історію та пам'ятки краю крізь призму бачення сучасників – видатних учених – істориків, письменників, поетів, художників та громадських діячів XVIII–XX століть.

У розділі «Архітектурні пам'ятки Потясминня у студіях Григорія Павлуцького» описано сторінки історії Медведівського Миколаївського монастиря Чигиринського повіту.

Автори дають географічну довідку про розташування будівлі, а саме: Медведівський Миколаївський монастир Київської губернії Чиринського повіту лежить на острові серед річки Тясмина за три версти від містечка Медведівки між селами – Трушівцями та Івківцями. Час створення монастиря невідомий: перші документальні відомості про нього зустрічаємо в 1663 році, коли ігумен цього монастиря Саватій супроводжував посольство Богдана Хмельницького в Москву з метою збору пожертв на монастир.

Потім в універсалах гетьманів Юрія Хмельницького (1661 року) і Павла Тетері (1663 року), що дарують монастирю земельні угіддя, сказано, що монастир цей існує здавна, так що він виник, ймовірно, на початку XVI століття. Під час Руїни в 1678 році, після падіння Чигирини, Медведівський монастир розділив долю всієї південної України: він був розорений татарами; церква втім уціліла і при ній залишалося кілька чоловіків ченців.

Також у дослідженні зображується план і креслення Миколаївської соборної церкви в Медведівському монастирі Чигиринського повіту з праці Г. Павлуцького.

Приділили увагу дослідниці і постаті Климента Квітки (1880–1953) – фольклориста, музикознавця, правознавця, який долучився до культурної спадщини Чигиринщини. Працюючи в Чигирині, Квітка займався збиральницькою роботою і за його твердженням він записав дві мелодії пісні про напад турок на Ведмедівку (Кукса, Діденко, 2018).

Одним із дослідників Чигиринщини, а зокрема історії Медведівського Миколаївського монастиря, є Назар Лавріненко. У статті «Медведівський Миколаївський монастир: від перших згадок до XXI ст.» на основі архівних документів і власних польових досліджень автор висвітлює історію монастиря, його участь у подіях Коліївщини та освітню діяльність, простежує розвиток монастирського архітектурного ансамблю.

Назар Лавріненко зробив огляд історіографії, присвяченої Медведівському Миколаївському монастирю, і дійшов висновків, що обитель неодноразово привертала увагу істориків різних періодів. Серед них Ю. Мариновський «Куполи над Тясмином», Н. Кукса «Медведівський Миколаївський чоловічий монастир», С. Кілессо «Медведівський Пустинно-Миколаївський монастир і його архітектурний комплекс». Це дало можливість частково розкрити деякі сторінки історії храму, але це не дає уявлення про цілісне минуле (Лавріненко, 2008).

Назар Лавріненко став одним із ініціаторів та засновників щорічної Учнівської наукової краєзнавчої конференції «Залізнякаві читання», яка вперше відбулася у 2009 році. Конференція має неабияке значення для розвитку історичних досліджень цього району, має на меті залучити молодь до науково-дослідної роботи, культивувати почуття патріотизму та гордості за свій край. За результатами конференції видається збірник. З кожним роком конференція набирає обертів і до юних дослідників долучаються відомі історики, краєзнавці, археологи (Лавріненко, 2010). Збірники конференцій є унікальним джерелом історії не лише с. Медведівка, а й Черкаської області загалом. Адже автори висвітлюють теми Гайдамацького руху, Коліївщини, історії Черкащини у період Другої світової війни, українцям на примусових роботах у Німеччині, трагічній сторінці хутору Будда, хутору Вдовичин, Черкащині у сучасному краєзнавчому русі, окремим відомим постатям регіону (Порфирію Демуцькому, Федору Матушевському, Івану Ядловському та ін.). Статті насичені архівними відомостями та занотованими свідченнями очевидців.

Колектив авторів Назар Лавріненко, Наталія Кукса, Михайло Сиволап у дослідженні «Гетьманський Пустинно-Миколаївський Медведівський монастир» оприлюднив результати досліджень на основі архівних документів та польових розвідок історії Медведівського Свято-Миколаївського монастиря від часів заснування до сьогодення, простежили розвиток монастирського архітектурного ансамблю, реконструювали структуру господарства й освітньої діяльності монастиря. Висвітлили ставлення як більшовицької, так і української влади до монастиря. Вперше опубліковано низку архівних матеріалів, свідчень очевидців та археологічних знахідок (Лавріненко, Кукса, Сиволап, 2012).

Висновки. Отже, на сучасному етапі розвитку історичної науки вкрай важливим є дослідження історії рідного краю. Адже народ, який знає та шанує власну історію, непереможний, сильний духом та національно ідентифікований. Українська історіографія з історії села Медведівка Черкаського району Черкаської області є підтвердженням глибокої шани та любові істориків до свого краю. Сторінок історії с. Медведівки прямо або опосередковано торкнулися відомі вчені сучасності, такі як: В. Лазуренко, Н. Кукса, Н. Лавріненко, Ю. Мищик, М. Сиволап, Я. Діденко та ін.

Разом із тим вказані дослідження містять цінний історичний матеріал з актуальними та важливими авторськими характеристиками, фаховим аналізом політичних, суспільних, економічних особливостей розвитку рідного краю.

Науковий доробок учених дає можливість прослідкувати історичні події, які відбувалися на території вказаного населеного пункту від давніх часів до сьогодення та простежити етнографічні та архітектурні особливості краю, виховати патріотизм та національну гордість у молодого покоління.

Джерела та література

- Історична довідка** Медведівської сільської ради. (2024). Медведівська сільська територіальна громада.
- Кукса, Н., & Діденко Я.** (2018). Наддніпрянська минувшина XVIII–XX століття. Черкаси : Вертикаль. Видавець С.Г. Кандич.
- Лазуренко, В.** (2004). Історія Чигиринщини (з найдавніших часів до сьогодення) : навчальний посібник. Черкаси : «Ваш дім», видавець О.О. Дикий.
- Лавріненко, Н.** (2010). *Залізнякові читання : матеріали Другої учнівської наукової краєзнавчої конференції*, с. Медведівка. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.
- Лавріненко, Н.** (2008). Медведівський Миколаївський монастир: від перших згадок до XXI ст. Київ : ЗАТ «ВІПОЛ».
- Лавріненко, Н., Кукса, Н. & Сиволап, М.** (2012). Гетьманський Пустинно-Миколаївський Медведівський монастир. Черкаси : Чабаненко Ю.А.
- Ластовська, О.** (2006). Матеріали Державного архіву Черкаської області як джерело з історії Православної церкви XVIII – поч. XX ст. Київ : Логос.
- Мищик, Ю.** (2007). Чигирин – гетьманська столиця. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія».
- Мищик, Ю.** (2021). Чигирин – гетьманська столиця. Київ : Видавництво «Кліо».
- Пашковський, О.** (2010). Дослідження поселення козацької доби біля с. Медведівка. Київ : ІА НАН України.
- Щербак, В.** (2007). о. Юрій Мищик. Чигирин – Гетьманська столиця. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія».

References

- Istorichna dovidka** Medvedivskoyi silskoyi rady (2024). [Medvedivka village council]. Medvedivska silska terytorialna hromada [in Ukrainian].
- Kuksa, N. & Didenko, Ya.** (2018). Naddnipyrianska mynuvshyna XVIII–XX stolittya [The Naddnipyrianska past of the 18th–20th centuries]. Cherkasy: Vertykal [in Ukrainian].
- Lazurenko, V.** (2004). Istoriya Chyhyrynshchyny (z naydavnishykh chasiv do sohodennya): navchalnyy posibnyk [History of Chiirynshchyna (from the earliest times to the Ascension): Study guide. Cherkasy: «Vash dim». Vydavets O.O. Dykyu [in Ukrainian].
- Lavrinenko, N.** (2010). Zaliznyakovi chytannya: materialy Druhoyi uchnivskoyi naukovoyi krayeznavchoyi konferentsiyi, s. Medvedivka [Zaliznyakovi readings: materials of the Second Student Scientific Regional History Conference, Medvedivka village]. Cherkasy: vydavets Chabanenko Yu. [in Ukrainian].
- Lavrinenko, N.** (2008). Medvedivskyy Mykolayivskyy monastyr: vid pershykh zghadok do XXI st. [Medvedivsky Mykolaiivsky Monastery: from the first mentions to the 21st century]. Kuiv: ZAT VIPOL [in Ukrainian].
- Lavrinenko, N., Kuksa, N. & Syvolap, M.** (2012). Het'mans'kyu Pustynno-Mykolayivs'kyu Medvedivs'kyu monastyr [Hetmansky Desert-Mykolaiiv Medvediv Monastery]. Cherkasy: Chabanenko Yu. [in Ukrainian].
- Lastovska, O.** (2006). Materialy Derzhavnoho arkhivu Cherkas'koyi oblasti yak dzherelo z istoriyi Pravoslavnoyi tserkvy XVIII – poch. XX st. [Materials of the State Archive of the Cherkasy region as a source of the history of the Orthodox Church XVIII – beginning. 20th]. Kuiv: Lohos [in Ukrainian].

- Mytsky, Yu.** (2007). Chyhyryn – hetmanska stolytsya [Chihirun is the hetman’s capital]. Kuiv: Vydavnychiy dim «Kyievo-Mohylyanska akademiya» [in Ukrainian].
- Mytsky, Yu.** (2021). Chyhyryn – hetmanska stolytsya [Chyhyryn is the hetman’s capital]. Kuiv: Vudavnuctvo “Klio” [in Ukrainian].
- Pashkovskyy, O.** (2010). Doslidzhennya poselennya kozatskoyi doby bilya s. Medvedivka [Research on the settlement of the Cossack period near the Medvedivka village]. Kuiv: IA NAN Ukrayiny [in Ukrainian].
- Shcherbak, V.** (2007). о. Yuriy Mytsky. Chyhyryn – Hetmanska stolytsya [at. Yury Mytsky. Chiirin is the Hetman’s capital]. Kuiv: «Vud. Dim Kuevo-Mogulainska akademiya» [in Ukrainian].

*Стаття надійшла до редакції 31.01.2024 р.
Стаття рекомендована до друку 20.02.2024 р.*